

**A Kormányhivatal
pszichiátriai és szenvedélybetegek
közösségi és nappali ellátások
ellenőrzésével kapcsolatos
tapasztalatai és javaslatai
Pest megyében**

Kovácsné Ökrös Ágnes - szociális szakügyintéző
Budapest 2020. szeptember 9.

**Pest Megyei
Kormányhivatal**

**Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
Szociális Osztály**

1052. Budapest, Városház u. 7.

1364. Budapest, Pf. 270.

Telefon: (06-1) 485-6931

E-mail: gyamhivatal@pest.gov.hu

Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>

Pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek részére nyújtott alapszolgáltatások Pest megyében

- Fenntartó: 8
- Engedélyesek száma: 10
- Szolgáltatások száma: 13
 - Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátás: 5 (233 f.egys.)
 - Szendélybetegek részére nyújtott közösségi ellátás: 5 (168 f.egys.)
 - Szendélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás: 1
 - Pszichiátriai betegek nappali ellátása: 2 (40 fh)
 - Szendélybetegek nappali ellátása: 0

Pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek részére nyújtott alapszolgáltatások ellenőrzése Pest megyében

Szolgáltatás	2018	2019	2020	Összesen:
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	1	1	-	2
Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátás	4	1	-	5
Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi ellátás	4	-	1	5
Szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás	1	-	-	1
Összesen:	10	2	1	13

A hatósági ellenőrzés

- **célja** annak vizsgálata, hogy az engedélyes a jogszabályokban, és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működik-e.
- **Rendszeressége:**
 - otthont nyújtó ellátás esetén legalább évente,
 - gyermekek napközbeni ellátása esetén kétfévente,
 - időszakos férőhelyek esetén a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett működési időszakban, az időszakos férőhelyek legalább három évre történő bejegyzése esetén legalább háromévente,
 - egyéb esetben - a szolgáltatások jellege és a korábbi ellenőrzések tapasztalatai alapján - kockázatelemzéssel meghatározott időközönként, de legalább háromévente

A hatósági ellenőrzés

- **Éves ellenőrzési terv** alapján („rendes évi ellenőrzés”)
 - Átfogó, teljeskörű
 - Cél, vagy témavizsgálat (országos ellenőrzési terv, utóellenőrzés)
- Rendkívüli (szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés nélkül nyújtott szolgáltatások, bejelentés, panasz)
- Módszere:
 - Helyszíni ellenőrzés
 - Iratellenőrzés, dokumentumvizsgálat
 - Próbavásárlás

A hatósági ellenőrzés során alkalmazott jogszabályok

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló **369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet** (a továbbiakban **Sznyr.**)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény** (a továbbiakban: **Szt.**)
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet** (a továbbiakban **SZCSM rend.**)
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló **9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet** (a továbbiakban: **Ir.**)
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló **29/1993. (II.17.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: **Tr.**)

A hatósági ellenőrzés során alkalmazott jogszabályok

- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló **415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet**
- A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló **8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet**
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló **9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet**
- Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: **81/2004. ESZCSM**)
- a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló **25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet**

A hatósági ellenőrzés során alkalmazott jogszabályok

- **2019. évi LXXI. törvény** Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről (a továbbiakban: **KltsgTv.**)
- **2018. évi L. törvény** Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről
- **2017. évi C. törvény** Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről
- **A 2011. évi CXCV. törvény** az államháztartásról (a továbbiakban: **Áht.**)
- Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló **368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: **Ávr.**)
- A kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről szóló **68/2013. (XII. 29.) NGM rendelet**
- Az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló **381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet**

A hatósági ellenőrzés során alkalmazott jogszabályok

- Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló **253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet** (a továbbiakban: **OTÉK**)
- a közigazgatási eljárásjog reformjával összefüggésben egyes törvények módosításáról és egyes jogszabályok hatályon kívül helyezéséről szóló **2017. évi CLXXIX. törvény** (a továbbiakban: **Szátv.**)
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló **2015. évi CCXXII. törvény** (a továbbiakban: **Eügyintézési tv.**)
- Az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló **451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet**
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló **1992. évi XXXIII. törvény** (a továbbiakban: **Kjt.**)

A hatósági ellenőrzés során alkalmazott jogszabályok

- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló **257/2000. (XII. 26.) Kormányrendelet**
- **2012. évi I. törvény** a munka törvénykönyvéről (a továbbiakban: **Munka Törvénykönyve**)
- A Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény** (a továbbiakban: **Ptk.**)
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló **2011. évi CXII. törvény**
- A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló **2013. évi CLXV. törvény** (a továbbiakban: **Panasz tv.**)
- Az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről szóló **354/2012. (XII. 13.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: **THB rendelet**)

Az ellenőrzési eljárás megindítása és folyamata

- Ellenőrzési eljárás megindítása hivatalból, vagy kérelemre – **végzés**
- Ha szükséges, a szakmai programban foglaltak megvalósulása vagy a szolgáltatások szakmai megfelelőségének kérdésében szakértőként módszertan kirendelése – **végzés**
- Ellenőrző társhatóság megkeresése (Sznyr. 39.§ (2)-(3) bek) – **végzés**
- Helyszíni ellenőrzés és/vagy dokumentumvizsgálat – **jegyzőkönyv**
 - A hivatalból indult ellenőrzés eredményéről az ügyfél kérelmére, a kérelemre lefolytatott ellenőrzés eredményéről hivatalból a hatóság **hatósági bizonyítványt** állít ki.

Az ellenőrzési eljárás lezárása

- Ha a jegyzőkönyv megállapításai csak hiányosságot (pl. tartalmi hiányosságok a gondozási tervben, munkakörök megnevezése nem aktualizált, vagy nem pontos) tartalmazznak, az ellenőrzés lezárásáról szóló **végzésben** a Hivatal felhívja a fenntartó figyelmét a szakmai szabályok betartására.
- Ha az ellenőrzés jogszabálysértést (pl. tárgyi, személyi feltételek hiánya) állapít meg, a Hivatal új, hatósági eljárás keretében közigazgatási szankciót alkalmaz (figyelmeztetés, bírság, működési engedély adatainak módosítása, stb.)

Az ellenőrzés során vizsgált területek:

- Szervezeti keretek
- Működést szabályozó dokumentumok
- Tárgyi feltételek
- Személyi feltételek
- Szakmai feltételek
- Ellátotti dokumentáció
- Pénzügyi feltételek

Szervezeti keretek:

- Intézmény vagy szolgáltató?
- Önállóan vagy integrált intézmény szakmai egységeként működik?
- Állami fenntartó esetén önkormányzat vagy társulás?
- Ellátási szerződés keretében látja-e el a feladatot?
- Önkormányzati fenntartó (társulási megállapodásban rendeletalkotásra kijelölt önkormányzat) rögzíti-e a helyi rendeletében a szükséges szabályokat? (Szt. 92.§)
- Az ellátási szerződés rögzítésre került-e a szolgáltatói nyilvántartási rendszerben?

Működést szabályozó dokumentumok:

- Alapító okirat (kötségvetési szerv esetén)
- Tanúsítvány (ellátottak számára jól látható helyen kifüggesztve)
- Felelősségbiztosítási szerződés (nem állami fenntartású nappali és bentlakásos intézmények esetén)
- Szakmai program (aktuális tartalommal, állami fenntartó által jóváhagyva)
- Házi rend (nappali ellátás és szakosított ellátások esetén)
- Szervezeti és működési szabályzat (aktuális tartalommal, állami fenntartó által jóváhagyva)
- Szabályzatok az 1/2000 (I.7) SzCsM rend. 5.§ (1) bek. szerint

Tárgyi feltételek:

- Az intézmény tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető-e?
- Az épületbe bejutás és az épületen belüli közlekedés akadálymentesen megoldható-e?
- Biztosított-e az ügyfélfogadás lehetősége?
- Biztosított-e a munkavégzés feltételei?
 - iroda, csoportszoba
 - Kommunikációs eszközök
 - Közlekedési eszközök
 - Védőeszközök, védőruházat
 - munkaruházat

Személyi feltételek:

- A szakmai létszám megfelel-e az 1/2000 (I.7). SzCsM rendelet előírásainak?
- Szakképzettség, speciális képzési kötelezettség
- Működési nyilvántartásba való jelentés
- Továbbképzési kötelezettség teljesítése, továbbképzési terv megfeleltetése
- Foglalkoztatotti jogviszony (Kjt. Mt.), munkaköri leírás

Szakmai feltételek:

- Szakmai jellemzők (
- szolgáltatási elemek megvalósulása
- Társzervekkel való együttműködés
- Ellátotti jogok érvényesülése
- Tájékoztatás
- Panaszkezelés

Ellátotti dokumentáció:

- Igénybevételi eljárás dokumentációja
 - Kérelem és jogosultságot igazoló szakvélemények
 - Egészségi állapot igazolása
 - Jövedelemnyilatkozat (térítési díj esetén)
- Értesítés
- Megállapodás
- Nyilvántartás tartalmi és adatvédelmi szempontok betartásával
- Egyéni gondozási dokumentáció (amennyiben jogszabály előírja)
- Tevékenységnapló / Látogatási és eseménynapló

Pénzügyi feltételek:

- Térítési díj megállapításának jogszerűsége (amennyiben releváns)
 - Önköltség számítás
 - Intézményi térítési díj
 - Személyi térítési díj

Ellenőrzések tapasztalatai

- Fenntartói feladatok tekintetében a leggyakoribb hiányosságok:
 - Megváltozott intézményi/szolgáltatói dokumentumok elfogadása, jóváhagyása nem minden esetben történik meg;
 - Nem pontosan kerülnek megfogalmazásra a szolgáltatással kapcsolatos szabályok, eljárásrendek (pl. önkormányzati helyi rendelet);
 - Nem valósulnak meg az éves fenntartói ellenőrzések, a szakmai munka éves értékelése kimerül az éves beszámoló elfogadásával;
 - A szolgáltatói nyilvántartási rendszerben rögzített kapcsolattartói adatok változása nem kerül bejelentésre;
 - A fenntartói döntés alapján térítésmentesen nyújtott szolgáltatások esetében intézményi térítési díj nem kerül megállapításra;

Ellenőrzések tapasztalatai

- A szolgáltatást nyújtó engedélyesek tekintetében leggyakrabban előforduló hiányosságok, jogsértések:
 - a szakmai program, a szervezeti és működési szabályzat nem aktualizált, illetve hiányos;
 - az igénybevételi eljárás dokumentumai nem a hatályos jogszabályi előírásnak megfelelőek;
 - az ellátottakkal kötött megállapodás tartalma nem a hatályos jogszabályi előírások szerint készült;
 - az ellátást igénylőkről és igénybe vevőkről vezetett nyilvántartás tartalma nem a hatályos jogszabályi előírásnak megfelelő;
 - Nappali ellátás látogatási és eseménynaplója nem megfelelően vezetett;

Ellenőrzések tapasztalatai

- A személyi feltételek biztosítása tekintetében a szolgáltatók többnyire igyekeztek megfelelni a jogszabályi követelményeknek, azonban az integrált intézményi keretek között működő szolgáltatások esetében gyakori, hogy az intézményvezető több szakmai feladat közvetlen irányítója is;
- A tárgyi és környezeti feltételek biztosítása, ezen belül a szolgáltatási hely akadálymentes megközelíthetősége a legtöbb szolgáltató esetében megoldott. A szolgáltatás nyújtásának tárgyi feltételei a dolgozók számára általában rendelkezésre állnak;

Ellenőrzések tapasztalatai

- A korábbi, pályázati finanszírozáshoz kapcsolódó szabályozásnak, a szakmai támogatásnak és a finanszírozó rendszeres ellenőrzéseinek köszönhetően a pszichiátriai és a szenvedélybetegek részére nyújtott szociális szolgáltatások alapvetően jogszerűen működnek.
- Az elmúlt 3 évben a pszichiátriai és a szenvedélybetegek részére nyújtott szociális szolgáltatásoknál lefolytatott 13 ellenőrzés során csupán 3 ügyben került sor a hiányosságok megállapítását követően hatósági eljárás keretében figyelmeztetés szankció alkalmazására.

Köszönöm a figyelmet!

**Pest Megyei
Kormányhivatal**

**Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
Szociális Osztály**

1052. Budapest, Városház u. 7.

1364. Budapest, Pf. 270.

Telefon: (06-1) 485-6931

E-mail: gyamhivatal@pest.gov.hu

Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>